

Op 27 februari 2026 nam Charles van Eijk van Stichting Aalsbeek ons mee door het bijzondere gebied Holtmühle. Dit brongebied voedt de Aalsbeek en zit vol bijzondere natuur én geschiedenis. Ik kom in mei zeker terug om de boomkikkers te horen! Jullie ook?

A group of approximately 15 people, mostly older adults, are gathered on a dirt path in a forest. They are all looking towards a man in a blue jacket who is speaking. The forest is dense with tall, thin trees, and the ground is covered in fallen leaves. The scene is outdoors, and the lighting suggests it is daytime.

Een geschiedenis gevormd door water

Het verhaal begint bij de geomorfologie: de ontstaansgeschiedenis van het landschap. De Maas heeft hier miljoenen jaren geleden vrij spel gehad. Tijdens de klim omhoog langs de steilrand, zo'n 20 meter hoog, worden de oerkrachten zichtbaar. Deze rand was ooit de Maasoevers, met verspreid dode rivierarmen waar water periodes lang bleef staan. In die natte en droge periodes werd klei afgezet.

Die kleilagen maakten Tegelen later beroemd om zijn dakpanproductie. Langs de hele Holtmühle zijn afgravingen te vinden, eerst met handkracht en paard en wagen, later machinaal. Er is op dit moment nog één actieve winning. In dit gebied zijn vele prehistorische diersoorten gevonden, waaronder de sabeltandtijger.

Toch zijn juist de steile, zanderige wanden van de groeves nu van grote waarde voor de biodiversiteit. Zelfs de oehoe is hier gespot! Het idee was om de oudere afgravingen te gebruiken als natuurlijke corridors, zodat de zandhagedis zich via heidegebieden kon verplaatsen richting Duitsland. Helaas laat het huidige beheer dit plan onvoldoende slagen en groeien de dennen het gebied snel dicht.

Ah, daar is het water!

Waar een steilrand is, is bronwater te vinden. Dat had Johan van Basten Batenburg in 1887 ook al in de gaten. Hij richtte hier de Nederlandsche Mineraalwaterbron 'De Snelle Sprong' op. Van die geschiedenis is nog maar weinig zichtbaar; het filterhuisje is vervallen. Wel staan er drie forse beuken die als herkenningspunt dienden voor waardevolle plekken. De Heemkundekring Tegelen kon het verval niet aanzien en zette zich in om dit stukje geschiedenis weer zichtbaar te maken. Door de vele kleiwinningen is er helaas geen werkende bron meer.

Lees meer op: [Tegelse ruïnes gered van de ondergang | Omroep Venlo](#).

Nog steeds geen water, nog even geduld.

Het brongebied

We dalen af naar het lager gelegen brongebied, aan de voet van de steilrand. Hier ligt een broekbos, ingeklemd tussen steilrand en A73, dat profiteert van continu toestromend bronwater. Door die constante aanvoer groeien hier bijzondere soorten, zoals de paarbladige goudveil.

Een enkeling ging het natte terrein in en kon met eigen ogen de beversporen zien. Dat de bever niet kieskeurig is, is te zien aan een enorme eik die volledig is aangeknaagd. Maar zijn aanwezigheid heeft ook keerzijden. De bever zorgt hier ervoor dat het water stil komt te staan, met desastreus effect op de bijzondere flora en fauna. Charles zet zich samen

met beverwachters in voor dit gebied en onderzoekt mogelijkheden met Staatsbosbeheer, Provincie Limburg en Waterschap Limburg.

Boomkikkers en knoflookpadden

Aan het eind vertelde Charles over zijn geslaagde project met de boomkikker, die hij ooit in het gebied uitzette. In mei is het hier één groot koor van boomkikkers, simpelweg door te werken aan een aantrekkelijk leefgebied, vertelt hij. Momenteel werkt hij eraan om ook de knoflookpad hier een toekomst te geven; ook deze soort is inmiddels uitgezet.

Ik vond het fantastisch om dit prachtige gebied met zoveel leden te mogen verkennen. Dank voor jullie enthousiasme! Er is nog zoveel meer te ontdekken, het beste is om zelf eens dit bijzondere stukje Limburg te bezoeken.

Wil je meer weten, kijk dan op de website van de [Stichting Aalsbeek](#).

Terra Kremers

Fractielid voor Water NATUURLijk Limburg in het waterschapsbestuur